

**Posudek oponenta
na rigorózní práci Mgr. Petry Vorlíkové
„Vybrané otázky trestní odpovědnosti
trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti“**

Předložená práce obsahuje 111 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, osmi základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je poměrně dosti obsáhlý a zahrnuje i několik zahraničních autorů. Práce je doplněna několika vhodnými přílohami. Po formální stránce nesporně splňuje předložená práce požadavky kladné na práci rigorózní.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku sice atraktivní, avšak jen zdánlivě snadnou, neboť při bližším zkoumání zde nalézáme řadu sporných a obtížných otázek, a to jak z obecně-teoretického pohledu, tak i z hlediska konkrétní aplikační praxe. Zpracování tématu je tedy rozhodně aktuální a přínosné. Metody odborné a vědecké práce, které autorka při zpracování použila, zejména metoda analyticko-syntetická a metoda komparace, odpovídají povaze tématu a vytyčenému cíli.

Po stručném úvodu, ve kterém autorka mimo jiné charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejprve věnuje historickému vývoji názorů na sexuální delikty a vývoji právní úpravy na našem území.

Jádrem práce je kapitola třetí, zabývající se analýzou vybraných problémů současné právní úpravy v trestním zákoníku, kterou autorka vesměs považuje za dobrou. Při svém rozboru autorka velmi pěkně pracuje s odbornou literaturou a s judikaturou, na které často odkazuje. Analýza vybraných problémů je pak doplňována rozбором konkrétních kauz a komentářem ke statistickým datům. Rovněž je prováděno pečlivé srovnání s vybranou zahraniční právní úpravou. Pokud jde o problematiku znásilnění, pak lze souhlasit s výkladem znaku „bezbrannosti“, jak jej autorka pojímá. Správný je i názor na odpovědnost třetí osoby, která se sama na pohlavním styku nepodílí. Určité pochybnosti vyvolává posuzování míchání nápoje s psychotropní látkou již jako pokusu, pokud pachatel takový nápoj dosud nepodal (nenabídl) oběti. U trestného činu sexuálního nátlaku je dobře zpracován výklad znaků „závislosti“ a „postavení“ a jejich vzájemného vztahu. U tohoto trestného činu by navíc bylo možno vést paralelu s vydíráním a útiskem. U trestného činu pohlavního zneužití je zdařilá interpretace znaku „zneužití jiným způsobem“ a znaku „dozoru“, resp. „zneužití závislosti nebo postavení“. U trestného činu soulože mezi příbuznými lze souhlasit s názorem autorky na omezení trestnosti toliko na případy příbuzenství pokrevního, když ostatně původně sama rekodifikace s takovým omezením počítala. U trestného činu kuplířství je důvodný závěr autorky o vysoké míře latence a o nízké míře společenské „citlivosti“ ve vztahu k tomu deliktu. U trestného činu prostituce

ohrožující mravní vývoj dětí lze souhlasit s kritikou neurčitosti pojmu „blízkost“, jakož i s výhradami autorky k potřebě kriminalizace takového jednání. Velmi pěkně a přehledně je zpracován rozbor trestných činů šíření pornografie a výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií. Souhlasit lze s tím, že u tzv. měkké pornografie může být někdy sporné, jde-li o pornografii nebo o umělecký akt. Pochybnosti stále vyvolává odůvodňování trestnosti v případě zobrazování „osob jevících se být dítětem“ morálními principy, které na druhou stranu nepostačují k trestnosti soulože mezi příbuznými.

Následující kapitoly práce jsou věnovány řadě souvisejících otázek kriminologických (osoba pachatele), viktimologických (viktimizace, oběť a její ochrana), kriminalistických (vyšetřovací verze) a procesních (objasňování, dokazování). Výklad zde podávaný je zpracován svědomitě na velmi pěkné odborné úrovni.

V závěru své práce autorka shrnuje poznatky a závěry, ke kterým ve své práci dospěla a formuluje konkrétní doporučení pro aplikační praxi.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako velmi zdařilou. Autorka prokázala, že se do náležité hloubky seznámila se zkoumanou problematikou, a to nejen pokud jde o právní úpravu, ale i její odraz v dosavadním literárním zpracování a v judikatuře. Kladem práce je nejen pečlivost a svědomitost zpracování a práce s literárními prameny a s judikaturou, ale zejména schopnost autorky samostatně, tvořivě a erudovaně zkoumané instituty i jejich dílčí problémy analyzovat a formulovat závěry a doporučení.

Předložená práce po formální i po obsahové stránce nesporně splňuje požadavky na ni kladené a je zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Autorka rozhodně prokázala schopnost samostatné tvůrčí odborné práce.

Při obhajobě své práce by se autorka mohla vyjádřit k vývoji trestnosti homosexuálních styků na našem území po roce 1945.

V Praze dne 4.3.2016

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent